

Puolustusteollisuuden TKI- ja osaamistarpeet - uusia mahdollisuuksia Kainuussa - Vuosanka -hanke

Mhall 22.05.2023 § 87
157/04.03.00/2023

Hakijana on Kajaanin ammattikorkeakoulu yhteyshenkilönään Tuula Haverinen.

Puolustusteollisuus on voimakkaassa kasvussa ja muutoksessa niin Suomessa kuin globaalistikin. Kainuussa alan yrityksiä on yksittäisiä ja niiden lisäksi on joukko alihankintaan tekeviä yrityksiä. Yritysten toiminta kytkeytyy puolustusvoimien toimintaan Kainuussa. Teollisuuden kannalta Kainuu mielenkiintoinen ja tärkeä maakunta mm. sen vuoksi, että täällä on Kainuun prikaati, Vuosangan harjoitusalue sekä rajavartiosto. Aluekehittämisen kannalta puolustusteollisuudessa ja sen toimintaedellytysten kehittämisessä on paljon mahdollisuuksia, erityisesti Kuhmossa.

Koko Kainuun alueelle on voidaan luoda puolustusteollisuusklusteri sekä oppi- ja tutkimuslaitosten, muun julkisen sektorin sekä yritysten ja kansalaisjärjestöjen välistä klusteriyhteistyötä. Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisussa (2023:9) "Itäinen Suomi – uusi suunta, Visio ja teot", yhtenä toimenpiteenä on, että itäiseen Suomeen luodaan kokonaisturvallisuuden osaamiskeskus. Puolustusteollisuuden kehittäminen vahvistaa Kainuun valmiuksia osallistua osallistua tähän yhteistyöhön. Kainuun älykkään erikoistumisen strategiassa maakunnan teknologisen osaamisen vahvuuksiksi on tunnistettu mittaustekniikka, pelillistäminen, edistykselliset simulointitekniikat sekä data-analytiikka ja suurteholaskenta. Näitä osaamisalueita voidaan hyödyntää myös puolustusteollisuuden kehittämisessä. Puolustusteollisuuden TKI- ja osaamistarpeet – uusia mahdollisuuksia Kainuussa - Vuosanka -hankkeella luodaan edellytyksiä mahdollisesti myöhemmin organisoitavalle Kainuun puolustusteollisuuden klusteriyhteistyölle.

Itäisen Suomen olosuhteet asettavat erityishaasteita puolustusteollisuudelle, tuotteille ja tuotekehitykselle. Lumi, pakkas, suot, vesistöt ja muut ympäristöolosuhteet tuovat haasteita laitteiden ja niihin liittyvien järjestelmien testaukseen ja käyttöön. Näitä olosuhteita ei voi riittävästi simuloida laboratorioissa, vaan ne vaativat kenttätestausta oikeissa olosuhteissa.

Testaustoiminta vaatii alueita, joissa tulee olla monipuolisesti erilaisia maastotyyppisiä ja alueella tulee olla laajuutta, jotta testausta voidaan tehdä ilman ulkopuolista häiriötä. Erityisesti ampumavälineiden testaus vaatii laajan alueen, jossa turvallisuus ja testausrauha pitää pystyä takaamaan aina ja kaikissa olosuhteissa. Luontaisesti tämän kaltaisia alueita ovat Puolustus-

voimien käytössä oleva harjoitusalueet, kuten Kuhmossa oleva Vuosangan harjoitusalue. Näillä alueilla puolustusvoimien käyttö on prioriteetiltään luonnollisesti tärkein asia. Testaustoiminta on alueilla mahdollista, kun käytetään aluetta varsinaisten harjoitusten väliaikoina. Näin jo toimitaankin Vuosangassa.

Suomen liittyttyä Pohjois-Atlantin puolustusliitto NATO:on kansainvälisen puolustusteollisuuden kiinnostus Suomea kohtaan lisääntyy: testaustoiminta lisääntyy lähivuosina kaikkialla Suomessa ja erityisesti pohjoisessa. Itä-Suomessa on tilaa ja olosuhteita testaustoimintaan toisin kuin tiheästi asutuilla alueilla Etelä-Suomessa tai keskisessä Euroopassa. Tarve testausalueille soveltuvine olosuhteineen ja palveluineen kasvaa merkittävästi.

Hankkeen tavoitteena on saada puolustusteollisuuden toimijoita operoimaan Vuosangan testausalueelle sekä saada alan osaamistarpeisiin vastaavaa koulutusta käyntiin itäisessä Suomessa (korkea-aste kuin toinen aste) tai saada näiden toimenpiteiden käynnistämistä sopimukset.

Hankkeessa on viisi työpakettia.

1. Puolustusteollisuuden tarpeet Suomessa,
2. Yhteistyö puolustusministeriön ja puolustusvoimien kanssa Vuosangan alueen kehittämiseksi,
3. Kansainväliset vertailukohteet,
4. Koulutussektorin tarjonta puolustusteollisuudelle,
5. Hankkeen hallinto

Hankkeen tuloksena on tunnistettu ne tarpeet, joita puolustusteollisuuden testausympäristöjen kehittämiseksi Kainuussa on. Fokuksena tuloksissa on Vuosangan alue ja sen kehittäminen. Tunnistetut tarpeet yksilöidään ja niihin liittyen on raportissa toimenpide-ehdotukset.

Hankkeen tulokset edesauttavat sitä, että puolustusteollisuuden testaustoimintaa saadaan Itä-Suomeen. Samalla tehtyjä löytöjä liiketoimintamahdollisuuksista käydään läpi alueen potentiaalisten pk-yritysten kanssa. Koulutustarpeiden kartoituksen tulokset mahdollistavat opintotarjonnan kehittämisen alueella.

Hankkeen suunniteltu toteutusaika hakemuksen mukaan on 1.8.2023-31.7.2024 ja kokonaiskustannusarvio 127 982 €, johon haetaan kansallista AKKE-rahoitusta 102 386 €.

Hankkeen kustannusarvio:

Palkkakustannukset	91 416 €
Flat rate 40 %	36 566 €
Yhteensä	127 982 €

Hankkeen rahoitussuunnitelma:

AKKE-rahoitus	102 386 €	80,00 %
Hakijan rahoitus	12 798 €	10,00 %
Kuntarahoitus, Kuhmon kaupunki	12 798 €	10,00 %

Yhteensä

127 982 € 100.00 %

Hanke pisteytettiin Kainuun liiton viraston arvioinnissa ja se sai rahoittamisen mahdollistavan määrän pisteitä 58/96. Hanketiimissä hanke oli kirjallisessa menettelyssä 4.5.-8.5.2023 ja hanketiimi puolsi hankkeen rahoittamista.

Lisätietoja aluekehitysjohtaja Jouni Ponnikkaalta, puh. 040 574 0804, sähköpostitse osoitteella etunimi.sukunimi@kainuunliitto.fi

Aluekehitysjohtajan ehdotus

Maakuntallitus puoltaa hankkeen rahoittamista ja valtuuttaa aluekehitysjohtajan tekemään hankkeelle rahoituspäätöksen.

Tämän asian osalta pöytäkirja tarkastetaan kokouksessa.

Maakuntahallituksen päätös

Käydyn keskustelun jälkeen maakuntahallitus hyväksyi aluekehitysjohtajan ehdotuksen.

Maakuntajohtaja Pentti Malinen ilmoitti olevansa esteellinen ja poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi (hallL 5 luku 28.1 § 5 kohta, yhteisöjäävi).

Tämän asian osalta pöytäkirja tarkastettiin kokouksessa.

Ote

Oili Paloniemi